

HORTOBÁGYI NEMZETI PARK - A PUSZTA VH Kiemelkedő Egyetemes Értékének attribútumai

Érték kategória	Attribútum-csoportok	Attribútumok
A tájat meghatározó természeti értékek	Szikes talajok és változatos mikromorfológiájuk	Sziki mikroformák (padkák, szikfokok, szikes laposok)
	Szik által befolyásolt száraz és vizes pusztai élőhelyek élővilága	Rövidfűvű szikes gyepek, zsombékosok, löszgyepek, mocsarak, mocsárrétek vegetációja
		Térben és időben dinamikusan változó élőhelyek mozaikossága
		Füves puszták madárvilága
	Folyóvizek menti vizes élőhelyek élővilága	Vizes élőhelyek madárvilága
		<p>Ártéri ligeterdők, morotvák, lápok, nyílt vízfelületek társulásai</p> <p>Tisza menti madárvilág</p>
Tájkép, kiemelkedő, egyedi látványminőség	Természeti és művi tájalkotó elemek együttes és egységes megjelenése	Kevés számú, elszórtan elhelyezkedő tájalkotó elem és az ebből adódó harmónia
		Hagyományos tájhasználattal összefüggő művi elemek (hodályok, gémeskutak, kunyhók) illeszkedése a tájba
		Mélységet adó látványelemek (kerekerdők, szárnyékerdők, halmok, pásztorépitmények)
	Tájkép sajátos téraránya	Töretlen látóhatár - horizont takaratlansága
	Természeti jelenségek, tűnemények	Fátlan, nyílt legelőtáj
	Állatok csoportos megjelenése a tájban	<p>Délibáb, lemenő és felkelő nap, „felhőjáték”, csillagkupola, évszakok színváltozása</p> <p>Vonuló darvak, vadludak, seregélyek, fenyőrigók</p> <p>Legelő csordák, nyájak, ménesek</p>
Tájhasználat	Hagyományos legeltetési állattartás	<p>Extenzíven legeltethető, őshonos és honosult állatfajták (szürkemarha, rackajuh, nóniuszló)</p> <p>Legeltetés múltban gyökerező pásztoroló tartási módozatai (szabad, szabad láb alóli, áthajtó, túllegeltetés)</p>

Régészeti örökség	A nomadizáló életforma őskori, koratörténeti emlékei	Sajátos, halmos temetkezési formák: <i>Ex lege</i> védett halmok, kurgánok megjelenése a tájban
	Kiemelten védett régészeti lelőhelyek	<i>Ex lege</i> védett halomsíros római császárkori (szarmata) temetők, középkori települések és templomok (Máta, Poroshát, Angyalháza)
	Nyilvántartott régészeti lelőhelyek	A korabeli élet nyomait őrző őskori, római császárkori, népvándorláskori és középkori régészeti lelőhelyek (Zám-újkőkori lelőhely; Kockakút-római császárkori kishalmos temető; Árkuszkita és avar temető)
	Azonosításra váró régészeti lelőhelyek	A korabeli élet nyomait őrző különböző korszakokban keltezhető régészeti lelőhelyek
Műemléki érték	Műemlékek	Csárdák, szekérállás: Nagyhortobágyi csárda és szekérállás, Kishortobágyi-, Kadarcsi-, Meggyes csárda
		Hidak: Nagyhortobágyi (Kilencllyukú) kőhíd, Szent Ágota híd
		Pásztorhajlék: Sárkány pásztor kunyhó
	Rommaradványok	Árpád és középkori templomok, monostor: Papegyháza templom maradványai, Ohat monostor és templom maradványai
	Hagyományos pásztorépitmények	Ember számára készült pásztorhajlék: kontyos kunyhó, nyeregtetejű pásztorkunyhó, cserény, vasaló
		Állatok számára készült építmények: gémeskut, hodály, szárnyék, karám, akol, szín
	Egyéb nem védett műemléki értékek	Gazdasági- és közösségi épületek: Halastó központ vendégház, magtár, malom
Egyéb gazdasági és mérnöki építmény: Bánó udvar- víztorony, Dékány zsilip		
Tárgyi és szellemi örökség	Pásztorokkultúra primér forrásai és tárgyi emlékei	Pásztorélet, pásztoroktársadalom, betyárvilág, építéstechnológia, eszközkészítés, -használat, viselet, népzene, -szokások, gasztronómia
	Pásztorokkultúra szekunder forrásai	Irodalom, képzőművészet, filmművészet, műtárgyak, gyűjtemények